

Vergaderjaar 2024–2025

21 501-07

Raad voor Economische en Financiële Zaken

Nr. 2131

BRIEF VAN DE MINISTER VAN FINANCIËN

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 1 september 2025

Hierbij ontvangt u het verslag van de Eurogroep en de Ecofinraad van 7 en 8 juli 2025 in Brussel.

Daarnaast ga ik in het verslag ook in op een viertal andere zaken.

- Ten eerste informeer ik u over het rapport van de Financial Stability Board over risico's van hefboomfinanciering in de niet-bancaire financiële sector. Daarmee doe ik de toezegging af over de Nederlandse inzet om de risico's van hefboomleningen in kaart te brengen.
- Ten tweede informeer ik u over het triloogakkoord over het voorstel tot wijziging van de Verordening centrale effectenbewaarinstellingen (CSDR), waarmee de verplichte afwikkelingscyclus voor effectenhandel in de EU wordt verkort van uiterlijk twee werkdagen (T+2) naar uiterlijk één werkdag (T+1) na de handel.
- Ten derde informeer ik over de zogenoemde *Memorandums of Understanding* (MoU) voor macro financiële bijstand (MFB) aan Egypte en Jordanië die zijn goedgekeurd.
- Tot slot ga ik, conform de doorlopende toezegging aan de Tweede Kamer, in het verslag in op de ontwikkelingen in de raadswerkgroep over een digitale euro.

De Minister van Financiën,
E. Heinen

Eurogroep in reguliere samenstelling

Macro-economische ontwikkelingen en begrotingsbeleid in eurozonelanden (*fiscal stance*)

De Eurogroep besprak de macro-economische ontwikkelingen en het geaggregeerde begrotingsbeleid, de zogenaamde *fiscal stance*, in de eurozone. Daarbij gaf Pieter Hasekamp, voorzitter van het Europees Begrotingscomité (European Fiscal Board – EFB), een toelichting op het recente rapport van de EFB over de *fiscal stance* voor 2026.¹ De EFB verwacht voor 2026 dat de *fiscal stance* gemiddeld licht verkrappend zal zijn. Dit is volgens de EFB passend, gezien de aantrekkende economische groei en krappe arbeidsmarkten. Hogere defensie-uitgaven, o.a. door de ruimte die de nationale ontsnappingsclausule biedt, kunnen echter zorgen voor een verruimd begrotingsbeleid. De EFB gaf daarbij aan dat hogere defensie-uitgaven een risico kunnen vormen voor de schuldhoudbaarheid in landen met een hoge schuld. Daarbij benadrukte de EFB het belang van prudent begrotingsbeleid, zeker in de context van uitzonderlijke geopolitieke onzekerheid.

Na de presentatie volgde een analyse van de Europese Commissie (hierna: Commissie). Volgens de Commissie zal de *fiscal stance* in 2025 naar verwachting neutraal zijn, als een resultante van enerzijds lagere lopende uitgaven en anderzijds hogere nationaal gefinancierde investeringen en uitkeringen uit de Herstel- en Veerkrachtfaciliteit (HVF). Volgens de Commissie past dit bij de onzekere economische vooruitzichten en afnemende inflatiedruk. De Commissie gaf net als de EFB aan dat het verwacht dat de *fiscal stance* in 2026 licht verkrappend zal zijn, mits lidstaten zich houden aan de uitgavenpaden zoals vastgelegd in het SGP.

De Eurogroep nam een verklaring aan over de begrotingskoers voor de eurozone voor 2026, vooruitlopend op de voorbereiding van de nationale begrotingen voor volgend jaar.²

Internationale rol van de euro

De president van de Europese Centrale Bank (ECB), Christine Lagarde, gaf een presentatie over de internationale rol van de euro. De ECB concludeerde dat de internationale rol van de euro in 2024 stabiel is gebleven. Het aandeel van de euro in de verschillende indicatoren is in veel gevallen onveranderd gebleven sinds de Russische agressieoorlog in Oekraïne. De ECB benoemde ook de toenemende rol van goud en het toenemend internationale gebruik van cryptomunten.

Na de presentatie van de ECB besprak de Eurogroep de internationale rol van de euro. Daarbij gaven meerdere lidstaten, waaronder Nederland, aan dat het vergroten van de internationale rol van de euro voordelen met zich mee kan brengen, zoals het verkleinen van de afhankelijkheid van de dollar en lagere transactie- en financieringskosten. Nederland bracht daarbij in dat een grotere internationale rol van de euro het best kan worden bevorderd door middel van langdurig gezond economisch en begrotingsbeleid in de individuele lidstaten. Ook kunnen aanvullende

¹ «The European Fiscal Board assesses the appropriate fiscal stance for the euro area in 2026», 23 juni 2025, The European Fiscal Board assesses the appropriate fiscal stance for the euro area in 2026 - European Commission.

² Eurogroup press release, «Eurogroup statement on the fiscal stance for the euro area in 2026», 7 juli 2025, Eurogroup statement on the fiscal stance for the euro area in 2026 - Consilium.

maatregelen bijdragen aan het vergroten van de internationale rol van de euro. Daarbij kan gedacht worden aan het bevorderen van het gebruik van de euro in internationale grondstoffenmarkten en financiële markten en het verder versterken van de kapitaalmarktunie, het versterken van economische groei door belemmeringen op de interne markt weg te nemen en structurele hervormingen te implementeren, én door handelsbanden te verdiepen tussen de EU en andere landen. Nederland gaf daarbij ook aan geen voorstander te zijn van het aangaan van gemeenschappelijke schulden voor nieuwe Europese instrumenten ten behoeve van een groter aanbod aan safe assets. Dit laatste pleidooi werd ook door een enkele andere lidstaten onderschreven.

Eurozonetoetreding Bulgarije

De Ministers bespraken het voorstel van de Commissie over de omrekeningskoers van de Bulgaarse lev naar de euro. De bespreking vond plaats in de aanloop naar de formele besluitvorming door de Ecofinraad over eurotoetreding van Bulgarije per 1 januari 2026 en het vaststellen van de wisselkoers (zie verderop in het verslag).

Verkiezing voorzitter Eurogroep

Drie Ministers van Financiën hadden zich gekandideerd voor het voorzitterschap van de Eurogroep. Het ging ten eerste om de zittend voorzitter, de Minister van Financiën van Ierland Paschal Donohoe, ten tweede de Minister van Financiën van Spanje Carlos Cuerdo, en ten derde de Minister van Financiën van Litouwen Rimantas Šadžius.³ Vlak voor de verkiezing trokken twee van de drie kandidaten zich terug, namelijk de Minister van Financiën van Spanje en de Minister van Financiën van Litouwen. Vervolgens koos de Eurogroep voor herbenoeming van Paschal Donohoe tot voorzitter van de Eurogroep. De derde termijn van Donohoe is ingegaan per 13 juli 2025 voor een periode van 2,5 jaar.

De vijf grootste landen van de eurozone, waaronder Nederland, hebben de voorzitter van de Eurogroep een aantal prioriteiten meegegeven voor het werkprogramma van de Eurogroep de komende periode. In het kader van de effectiviteit en efficiëntie van de Eurogroep blijft het belangrijk dat besprekingen in de Eurogroep goed worden voorbereid op technisch niveau, dient overlap met discussies in de Ecofinraad te worden beperkt en kan per keer bekeken worden wanneer, hoe lang en in welke samenstelling de Eurogroep samenkomt. Inhoudelijk is het van belang dat de Eurogroep zich blijft richten op verdere stappen ten aanzien van de kapitaalmarktunie, de digitale euro en versterking van de veerkracht en het concurrentievermogen van de eurozone.

Eurogroep in inclusieve samenstelling

Digitale euro

De Ministers wisselden van gedachten over de wetsvoorstellen die de juridische basis moeten vormen voor de mogelijke introductie van de digitale euro. Specifiek spraken de Ministers over de procedure om de aanhoudingslimieten voor de digitale euro vast te stellen. De voorzitter van de Eurogroep informeerde de Ministers over het werk dat op dit onderwerp is gedaan.

³ Eurogroup press release, «Eurogroup presidency: three Ministers put forward their candidacies», 27 juni 2025, Eurogroup presidency: three ministers put forward their candidacies - Consilium.

Nederland gaf aan het in beginsel passend te vinden dat de ECB een voorstel doet voor de hoogte van de aanhoudingslimiet, mits in de wetgeving gewaarborgd wordt dat de digitale euro een betaalproduct is en niet een spaarproduct. Daar voegde Nederland aan toe dat het in de rede ligt als medewetgevers ook betrokken zijn bij de bepaling van de aanhoudingslimieten, aangezien de hoogte van de aanhoudingslimiet ook effect kan hebben op de financiële stabiliteit en de aard van de digitale euro. Een meerderheid van de lidstaten deelde dit standpunt. De Eurogroep besloot om op een later moment nog een discussie te voeren over de aanhoudingslimieten voor de digitale euro, na verdere technische en juridische uitwerking van het besproken voorstel.

Spaar- en Investeringsunie: vervolg op Eurogroep verklaring over kapitaalmarktunie en perspectieven van de Europese Investeringsbank (EIB)

Als vervolg op de verklaring van de Eurogroep van maart 2024 over de toekomst van de kapitaalmarktunie presenteerde Nadia Calviño, de president van de Europese Investeringsbank (EIB), de lopende werkzaamheden en initiatieven van de EIB in verband met de kapitaalmarktunie en de spaar- en investeringsunie. In de presentatie gaf de EIB aan op vier gebieden te kunnen bijdragen aan de spaar- en investeringsunie, namelijk i) het versterken van de internationale rol van de euro, ii) het TechEU-programma t.b.v. innovatie (inclusief het European Tech Champions Initiative – ETCl), iii) de Europese securitisatiemarkt, en iv) simplificatie en stroomlijning.

Nederland steunt de initiatieven van de EIB om het Europees concurrentievermogen te versterken. Tijdens de gedachtewisseling in de Eurogroep verwelkomden verschillende lidstaten de presentatie en spraken ze steun uit voor de voorgestelde aanpak van de EIB om privaat kapitaal te mobiliseren. Deze inzet is aanvullend aan de uitwerking van de plannen voor de spaar- en investeringsunie waar de Commissie en Raad mee aan de slag zijn om de interne markt te versterken en barrières voor investeringen en bedrijfsfinanciering weg te nemen.

Ecofinraad

Ecofinraadontbijt

Zoals gebruikelijk gaf de voorzitter van de Eurogroep bij het Ecofinraadontbijt de aanwezige Ministers een terugkoppeling van de besprekingen in de Eurogroep. Tevens heeft de Commissie een update gegeven over de macro-economische situatie. Ook gaven de Commissie en de EU-lidstaten van de G7 (Italië, Frankrijk, Duitsland) een toelichting op de gezamenlijke verklaring van de G7-landen van 28 juni 2025 over de side-by-side oplossing ten aanzien van de Amerikaanse belastingwetgeving en Pijler 2 (wereldwijde minimumbelasting).⁴

Pakket voor de gemeenschappelijke munt: digitale euro en eurocontanten als wettig betaalmiddel

De Ecofinraad wisselde van gedachten over de wetsvoorstellen die de juridische basis moeten vormen voor de mogelijke introductie van de digitale euro en over het wetsvoorstel voor eurocontanten als wettig betaalmiddel, tezamen het pakket voor de gemeenschappelijke munt.

⁴ Zie statement dat is gepubliceerd door Canada als huidige voorzitter van de G7: <https://www.canada.ca/en/department-finance/news/2025/06/g7-statement-on-global-minimum-taxes.html>.

Voor de vergadering was door het Deense voorzitterschap van de Raad een document geagendeerd met daarin enkele (discussie)vragen die de basis vormden voor de gedachtewisseling.⁵

Op de vraag of Ministers het eens zijn met de doelstelling om in 2025 in de Raad tot een akkoord te komen over de digitale euro en het volledige pakket voor de gemeenschappelijke munt werd door de lidstaten positief geantwoord. Nederland en de andere lidstaten steunden in hun interventies de doelstelling, maar gaven aan dat dit afhangt van verdere voortgang op de openstaande punten.

Nederland en de meeste lidstaten waren het eens met het voorzitterschap dat de aanhoudingslimiet, het besluit tot uitgifte van de digitale euro en het compensatiemodel tot de belangrijkste openstaande punten behoren. Sommige lidstaten gaven daarnaast aan dat er aandacht moet blijven voor privacy en weerbaarheid, omdat dit belangrijke onderwerpen zijn. Tot slot werd steun uitgesproken voor de gezamenlijke behandeling van de wetsvoorstellen in het pakket voor de gemeenschappelijke munt, om daarmee het belang van contant geld naast een eventuele digitale euro te onderstrepen.

Nederland benadrukte in de discussie verder dat de digitale euro toegevoegde waarde moet hebben voor consumenten, winkeliers en bedrijven. In dit kader noemt Nederland, net als België, dat het van belang is dat de digitale euro vanaf het begin ook een *offline* variant heeft. Nederland verwelkomde dat de digitale euro in de huidige voorstellen een hoog niveau van privacy heeft en niet programmeerbaar is. Ook verwelkomde Nederland het werk van de ECB aan een zogeheten *wholesale* digitale euro die kan worden gebruikt in het betalingsverkeer tussen banken onderling. Tot slot herhaalde Nederland dat de kosten van de digitale euro proportioneel moeten worden verdeeld en dat de digitale euro een betaalmiddel moet zijn en geen spaarmiddel.

Herziening securitisatie-raamwerk

De Ecofinraad wisselde van gedachte over de voorstellen die de Europese Commissie op 17 juni jl. publiceerde voor herziening van de regelgeving voor securitisaties. De gedachtewisseling werd voorafgegaan door een presentatie van de Commissie waarin de voorstellen werden toegelicht. Uw Kamer ontving op 11 juli jl. het BNC-fiche met daarin de appreciatie van de herziening van deze verordening.⁶ De ECB, EIB en de lidstaten verwelkomen het voorstel.

Stand van zaken financiële dienstenwetgeving

Het voorzitterschap gaf een overzicht van de stand van zaken met betrekking tot wetgevingsvoorstellen op het gebied van financiële diensten.⁷

Nederland gaf in reactie op deze toelichting aan dat het voorstel over een raamwerk voor het op verzoek van de klant delen van financiële klantdata,

⁵ Nota van het voorzitterschap over het pakket voor de gemeenschappelijke munt voor de Ecofinraad van juli, 10767/25, Brussel, 30 juni 2025, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10767-2025-INIT/nl/pdf>.

⁶ BNC-fiche «Verordening herziening securitisatieraamwerk», 11 juli 2025, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/publicaties/2025/07/11/fiche-verordening-herziening-securitisatieraamwerk>. (Kamerstuk 22 112, nr. 401)

⁷ «AOB for the meeting of the Economic and Financial Affairs Council of 8 July 2025: Current financial services legislative proposals – Information from the Presidency», 10781/25, Brussel, 1 juli 2025, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10781-2025-INIT/en/pdf>.

het Financial Data Access Framework (FIDA), substantiële kosten met zich meebrengt voor de financiële sector en dat Nederland daarom voorstander is van het vereenvoudigen FIDA en verminderen van de regeldruk voor bedrijven. Nederland erkent dat FIDA kansen biedt voor innovatie en bescherming van de financiële data. Deze voordelen moeten wel opwegen tegen de kosten voor de sector. Daarbij verwelkomde Nederland recente voorstellen van de Commissie ter vereenvoudiging van FIDA.

Ook het triloogakkoord van 25 juni jl. over de herziening van het raamwerk voor crisismanagement en depositogarantie voor banken (CMDI) kwam aan bod. Nederland uitte zich net als een enkele andere lidstaat kritisch op het bereikte (politieke) akkoord op hoofdlijnen, aangezien niet alle waarborgen uit het Raadsakkoord voor afwikkeling van banken in resolutie in dit triloogakkoord zijn opgenomen. Nederland zal zich met gelijkgezinde lidstaten kritisch blijven opstellen in de verder technische uitwerking van het triloogakkoord.

Werkprogramma Deens voorzitterschap

In de tweede helft van 2025 is Denemarken voorzitter van de Raad van de Europese Unie. Het Deense voorzitterschap gaf aan de leden van de Ecofinraad een toelichting op het werkprogramma en de prioriteiten. De slogan van het Deense voorzitterschap is «Een sterk Europa in een veranderende wereld». De twee belangrijkste prioriteiten van Denemarken zijn, ten eerste, een veilig Europa en, ten tweede, een competitief en groen Europa. Uitgebreidere informatie over het werkprogramma en de prioriteiten van het Deens voorzitterschap is te vinden op hun website.⁸

Economische en financiële consequenties van de Russische agressie in Oekraïne

De Ecofinraad besprak de economische en financiële impact van de Russische agressie tegen Oekraïne en de Europese steunmaatregelen. De Commissie gaf een korte toelichting op de huidige financieringsnoden van Oekraïne voor het huidige jaar alsook de komende jaren, evenals de geplande betalingen aan Oekraïne. Ook werd kort vooruitgeblikt op de conferentie voor de wederopbouw van Oekraïne in Rome op 10 en 11 juli 2025 («Ukraine Recovery Conference»). Diverse aanwezigen onderstreepten het belang van blijvende economische, financiële, militaire en politieke steun aan Oekraïne.

Raadsbesluiten over gewijzigde HVP-plannen

De Raad stemde in met de gewijzigde herstel- en veerkrachtplannen (HVP) van België, Denemarken, Duitsland, Ierland, Oostenrijk en Tsjechië.⁹ De Commissie lichtte toe dat de EU tot op heden meer dan € 317 miljard uit de herstel- en veerkrachtfaciliteit (HVF) aan de lidstaten heeft uitbetaald.

Daarnaast werden op 18 juli in de Raad Algemene Zaken de gewijzigde HVP's van Griekenland, Finland en Bulgarije goedgekeurd. Deze lidstaten hebben gebruik gemaakt van de mogelijkheid om het HVP aan te passen

⁸ «Programme of the Danish EU Presidency», <https://danish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme-for-the-danish-eu-presidency/programme-of-the-danish-eu-presidency/>.

⁹ Council of the EU – Press release, «Recovery and resilience fund: Council gives green light to amended plans of Austria, Belgium, Czechia, Denmark, Germany and Ireland», 8 juli 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/08/recovery-and-resilience-fund-council-gives-green-light-to-amended-plans-of-austria-belgium-czechia-denmark-germany-and-ireland/>.

op grond van objectieve omstandigheden, op basis van artikel 21 van de HVF-verordening.

Europees Semester 2025

Op 4 juni jl. heeft de Commissie het lentepakket in het kader van het Europees Semester gepubliceerd.¹⁰ Het Europees Semester is het jaarlijkse proces waarin de EU-lidstaten hun economisch, arbeidsmarkt- en begrotingsbeleid coördineren. In de Ecofinraad gaf de Commissie een korte toelichting op het lentepakket, in het bijzonder de landspecifieke aanbevelingen (LSA's) en de macro-economische onevenwichtigheidsprocedure (MEOP). De Ecofinraad ging akkoord met de landspecifieke aanbevelingen.¹¹ Ook nam de Ecofinraad Raadsconclusies aan over de MEOP.¹²

Implementatie Europees begrotingsraamwerk

In het kader van het herziene Europese begrotingsraamwerk hebben lidstaten budgettaire- structurele plannen (hierna: plannen) voor de middellange termijn ingediend. De Commissie heeft recent de plannen van Litouwen en van Oostenrijk beoordeeld en een aanbeveling gedaan aan de Raad voor het vaststellen van het meerjarig uitgavenpad. De Ecofinraad gaf zijn goedkeuring aan de Raadsaanbeveling voor Litouwen en Oostenrijk.

Zoals toegelicht in de nazending van de geannoteerde agenda van de Eurogroep en Ecofinraad van juni jl.¹³ heeft de Europese Commissie (de Commissie) op 19 maart 2025 voorgesteld om de nationale ontsnappingsclausule binnen de Europese begrotingsregels tijdelijk en gericht te activeren, met als doel om nationale defensie-uitgaven op korte termijn te verhogen. Zestien lidstaten (België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Griekenland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije en Tsjechië) hadden een aanvraag voor activatie van de nationale ontsnappingsclausule ingediend. De Ecofinraad heeft ingestemd met de Raadsaanbevelingen over de nationale ontsnappingsclausule voor vijftien lidstaten, namelijk België, Bulgarije, Denemarken, Estland, Finland, Griekenland, Kroatië, Letland, Litouwen, Hongarije, Polen, Portugal, Slovenië, Slowakije en Tsjechië.¹⁴ De Duitse aanvraag voor activatie van de nationale ontsnappingsclausule wordt gelijktijdig beoordeeld met het budgettaire-structurele plan. Duitsland heeft eind juli zijn budgettaire-structurele plan voor de middellange termijn ingediend waarin hun begrotingsplannen verder worden uitgewerkt. Zodra de Europese Commissie haar beoordeling heeft gepubliceerd, wordt uw Kamer hierover nader geïnformeerd, zoals aangegeven in de Kamerbrief over implementatie van het Europees begrotingsraamwerk.[1]

¹⁰ 2025 European Semester: Spring package, 4 juni 2025, https://commission.europa.eu/publications/2025-european-semester-spring-package_en.

¹¹ Council of the EU – Press release, «European Semester 2025: Council adopts country-specific recommendations», 8 juli 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/08/european-semester-2025-council-adopts-country-specific-recommendations/>.

¹² <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10338-2025-INIT/nl/pdf>

¹³ Nazending agenda Eurogroep en Ecofinraad juni 2025, 10 juni 2025, <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/vergaderstukken/2025/06/10/nazending-geannoteerde-agenda-eurogroep-ecofinraad-juni-2025-lentepakket>. (Kamerstuk 21 501-07, nr. 2119)

¹⁴ Council of the EU – Press release, «Council activates flexibility in EU fiscal rules for 15 member states to increase defence spending», 8 juli 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/08/council-activates-flexibility-in-eu-fiscal-rules-for-15-member-states-to-increase-defence-spending/>.

Tot slot kwam bij dit agendapunt de aanwezigheid van buitensporige tekorten in lidstaten aan de orde. De Commissie heeft vastgesteld dat sprake is van een buitensporig tekort in Oostenrijk. De Ecofinraad heeft dit bekrachtigd, hetgeen betekent dat een buitensporigtekortprocedure is geopend voor Oostenrijk. Oostenrijk moet voor 15 oktober 2025 effectieve actie ondernemen en noodzakelijke maatregelen nemen om het tekort terug te brengen. De Commissie concludeerde daarnaast dat Roemenië te weinig effectieve opvolging heeft gegeven aan het in januari 2025 vastgestelde buitensporig tekort. Ook deze bevinding is door de Ecofinraad bekrachtigd. Roemenië moet eveneens voor 15 oktober 2025 effectieve actie ondernemen en noodzakelijke maatregelen nemen om het tekort terug te brengen. De Ecofinraad heeft voor beide lidstaten een (herzien) correctief uitgavenpad aanbevolen.

Vorbereiding van de bijeenkomst van de Ministers van Financiën en gouverneurs van de centrale banken van de G20 op 17–18 juli 2025: EU-mandaat

De Ecofinraad stemde in met de «Terms of Reference» van de EU voor de bijeenkomst van de derde G20-bijeenkomst voor Ministers van Financiën en centrale bankgouverneurs onder het Zuid-Afrikaans voorzitterschap, op 17 en 18 juli 2025 in Durban, Zuid-Afrika.

Tijdens deze G20-bijeenkomst presenteerde de Financial Stability Board (FSB) het finale rapport over risico's van hefboomfinanciering in de niet-bancaire financiële sector, inclusief aanbevelingen om zulke risico's te adresseren.¹⁵ Nederland heeft zich de afgelopen jaren binnen FSB-verband ingezet om de risico's van hefboommeningen in kaart te brengen. Met de oplevering van dit rapport wordt daarmee ook voldaan aan de toezegging om de risico's in kaart te brengen en de Kamer hierover te informeren.¹⁶

Toetreding Bulgarije tot eurozone

De Ecofinraad heeft ingestemd met toetreding van Bulgarije tot de eurozone per 1 januari 2026.¹⁷ De Ecofinraad van 20 juni jl. had hierover reeds een positieve aanbeveling aan de Raad aangenomen. Daarnaast heeft de Europese Raad van 26 juni jl. de eurotoetreding van Bulgarije gesteund. Ook hebben zowel de ECB op 2 juli als het Europees Parlement op 8 juli een positieve opinie aangenomen over toetreding van Bulgarije tot de eurozone. Bulgarije wordt de 21^e lidstaat van de eurozone. In de Ecofinraad van 8 juli jl. is ook de omrekenkoers vastgesteld van de Bulgaarse lev naar de euro.¹⁸

Overig

Aanpassing afwikkelingscyclus effectenhandel naar T+1

Op 18 juni jl. is in triloogonderhandelingen een akkoord bereikt tussen het Europees Parlement, de Raad van de EU en de Commissie over het voorstel tot wijziging van de Verordening centrale effectenbewaarinstel-

¹⁵ Zie Leverage in Nonbank Financial Intermediation: Final report - Financial Stability Board.

¹⁶ Toezegging P-T001462 n.a.v. Kamerstuk 32 013, nr. 234.

¹⁷ Council of the EU – Press release, Bulgaria ready to use the euro from 1 January 2026: Council takes final steps, 8 juli 2025, <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2025/07/08/bulgaria-ready-to-use-the-euro-from-1-january-2026-council-takes-final-steps/>.

¹⁸ Raad van de Europese Unie, «Council Regulation amending Regulation (EC) No 2866/98 as regards the conversion rate to the euro for Bulgaria», 10353/25, Brussel, 1 juli 2025, <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10353-2025-INIT/en/pdf>.

lingen (CSDR¹⁹), waarmee de verplichte afwikkelingscyclus voor effectenhandel in de EU wordt verkort van uiterlijk twee werkdagen (T+2) naar uiterlijk één werkdag (T+1) na de handel.

Deze afwikkelingscyclus betreft het proces dat volgt na het sluiten van een effectentransactie, waarbij de overdracht van het effect en de daartegenover staande betaling daadwerkelijk plaatsvindt. Momenteel moet dit uiterlijk op de tweede werkdag na de transactie (T+2). Het voorstel brengt dit terug naar de eerste werkdag (T+1). De juridische wijziging zorgt voor rechtszekerheid, draagt naar verwachting bij aan efficiëntere afwikkeling en snellere beschikbaarheid van middelen voor marktpartijen, en sluit aan bij internationale ontwikkelingen. Op dit moment bevindt 60% van de wereldwijde financiële markten zich op een afwikkelingscyclus van T+1.

Het triloogakkoord is op 27 juni jl. goedgekeurd in Coreper, en de verordening wordt nu vertaald in alle talen van de EU. Op 10 september a.s. wordt het triloogakkoord in stemming gebracht in het Europees Parlement, waarna finale goedkeuring door de Raad zal volgen. De wijziging wordt van toepassing op 11 oktober 2027. Tot die tijd zal de financiële sector zich, in overleg met de toezichthouders, voorbereiden op de benodigde operationele en procesmatige aanpassingen om een soepele overstap naar T+1 mogelijk te maken.

Macro Financiële Bijstand Egypte en Jordanië

Donderdag 17 juli heeft in Brussel een comitologieprocedure plaatsgevonden ter goedkeuring van de *Memorandums of Understanding* (MoU) voor macro financiële bijstand (MFB) aan Egypte en Jordanië. Beide MoU's zijn goedgekeurd. Uw Kamer heeft na aankondiging van de steun voor beide landen twee afzonderlijke brieven ontvangen over de inhoud van de voorstellen en de kabinetsappreciatie.^{20, 21} Gezien de interesse van uw Kamer voor de MFB aan deze twee landen informeer ik u middels dit verslag over de inhoud van de vastgestelde MoU's en de Nederlandse inbreng.

Egypte

De kabinetsappreciatie die op 2 april 2024 naar de Kamer is verstuurd bevat een toelichting op de aangekondigde Macro Financiële Bijstand voor Egypte. In verband met de urgentie van de financieringslast in de 2^{de} helft van 2024 en de aflopende zittingstermijn van het Europees Parlement heeft de Commissie ervoor gekozen om de steun van 5 miljard euro te splitsen in twee pakketten. Het eerste pakket à 1 miljard euro is per spoedprocedure (vanwege de financiële noden van Egypte) vastgesteld in december 2024. Voor het tweede pakket, de overige 4 miljard euro, is de reguliere wetgevingsprocedure toegepast. Nadat de Raad en het Europees Parlement op 19 mei jl. overeenstemming bereikten over de steun aan Egypte kon de Commissie de onderhandelingen met Egypte over de MoU starten.²²

Het goedgekeurde MoU heeft betrekking op de voorwaarden voor het tweede pakket à 4 miljard euro en is erop gericht om de oorzaken van de

¹⁹ Voorstel voor een Verordening van het Europees Parlement en de Raad tot wijziging van Verordening (EU) nr. 909/2014 wat betreft een kortere afwikkelingscyclus in de Unie.

²⁰ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/04/02/aanbiedingsbrief-aanvulling-op-de-geannoteerde-agenda-eurogroep-en-ecofinraad-11-12-april-2024-mfb-egypte> (kamerstuk 22 112, nr.3922)

²¹ <https://www.rijksoverheid.nl/documenten/kamerstukken/2024/05/21/aanbiedingsbrief-kabinetsappreciatie-macro-financiele-bijstand-jordanie> (Kamerstuk 21 501-07, nr. 2039)

²² https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202501267

betalingsbalansproblemen te adresseren. De maatregelen in de MoU zijn gestructureerd rondom drie pijlers: 1) macro-economische stabiliteit en veerkracht, 2) competitiviteit en ondernemingsklimaat, en 3) de groene transitie. De eerste pijler is voornamelijk gericht op het verbeteren van de publieke overheidsfinanciën en op het bevorderen van transparantie. De tweede pijler richt zich op het verkleinen van de voetafdruk van de overheid in de economie met een hervorming van het bestuur van staatsbedrijven. De derde pijler is voornamelijk gericht op de water- en energiesector en bevat maatregelen om het waterbeheer te verbeteren. De steun zal in drie tranches worden uitbetaald, de eerste bedraagt 1 miljard euro en de laatste twee 1,5 miljard euro. De tijdslijn hiervoor is geschetst in de MoU. Het vrijgeven van de steun is afhankelijk van de positieve beoordeling van de als voorwaarde genoemde hervormingen in het MoU, de opvolging en voortgang van de afspraken in het associatieverdrag en verdere implementatie van het parallel-lopende IMF-programma.

Nederland heeft tijdens de bespreking van het tweede pakket aangegeven in te kunnen stemmen met het MoU, maar had gehoopt op ambitieuzere maatregelen, bijvoorbeeld op het gebied van de rol van staatsbedrijven in de economie om een gelijk speelveld te maken. Ook heeft Nederland aandacht gevraagd voor het strikte monitoren van de MFB-randvoorwaarden op het gebied van mensenrechtenbescherming, het democratische systeem en bescherming van de rechtsstaat. Tot slot heeft Nederland erop aangedrongen na elke uitbetaling geïnformeerd te worden over de beoordeling van de macro-economische en politieke voorwaarden. De Europese Commissie heeft toegezegd na iedere uitbetaling een terugkoppeling te geven aan de lidstaten.

Jordanië

De Kamerbrief over het voorstel voor 500 miljoen euro MFB aan Jordanië is 21 mei 2024 met uw Kamer gedeeld en bevat een toelichting op het aangekondigde voorstel en de kabinetsappreciatie. Nadat de Raad en het Europees Parlement overeenstemming hadden bereikt over de steun aan Jordanië kon de Europese Commissie de onderhandelingen met Jordanië starten.²³ Daarnaast is de Europese Commissie in overleg met Jordanië over een aanvullend MFB-pakket. Naar verwachting zal dit op korte termijn worden aangekondigd en sterke synergiën met de huidige MFB kennen.

Het goedgekeurde MoU heeft betrekking op de voorwaarden voor de MFB en is erop gericht om de oorzaken van de betalingsbalansproblemen te adresseren. De steun is verdeeld over drie tranches (uitbetalingen) van respectievelijk 250 miljoen euro, 150 miljoen euro en 100 miljoen euro. De eerste uitbetaling is conditioneel aan het inwerkingtreden van het MoU evenals een succesvol trackrecord met betrekking tot de implementatie van het parallel-lopende IMF-programma. Voor uitbetaling van de tweede en derde tranche controleert de Europese Commissie de succesvolle implementatie van structurele hervormingen en beleidsmaatregelen. Bij Jordanië zijn deze maatregelen gestructureerd in vijf pijlers: 1) management overheidsfinanciën, 2) bestuur, 3) sociale zekerheid en arbeidsmarktbeleid, 4) energie en 5) ondernemingsklimaat.

Nederland heeft tijdens de bespreking aangegeven hiermee in te kunnen stemmen. Daarbij heeft Nederland aandacht gevraagd voor het verbeteren van het ondernemingsklimaat en de energiesector. Nederland had graag meer ambitie gezien op deze terreinen en hoopt dat dit wordt meegenomen in de onderhandelingen over een eventueel volgend

²³ https://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202500793

MFB-pakket. Ook heeft Nederland gewezen op de wenselijkheid van de verbetering van de positie van vluchtelingen op de arbeidsmarkt in Jordanië, wat ook de macro-economische situatie ten goede zou komen.

Digitale euro

Maandelijks informeer ik de Kamer over de voortgang van de onderhandelingen over een digitale euro. Naast agendering van de digitale euro tijdens de Eurogroep en in de Ecofinraad, vond er op ambtelijk niveau op 18 juli een raads werkgroep plaats om de wetsvoorstellen te bespreken. In deze raads werkgroep is gesproken over weerbaarheid in de digitale euro infrastructuur, over toegang tot mobiele apparaten ten behoeve van offline functionaliteiten en over fraudedetectie en preventie.

Ten aanzien van weerbaarheid is in de raads werkgroep opnieuw stilgestaan bij het non-paper van Estland, Letland, Litouwen en Finland om weerbaarheid goed te verankeren in de wetsvoorstellen. Specifiek is verder ingegaan op de haalbaarheid van enkele maatregelen die in uitzonderlijke omstandigheden kunnen worden genomen om de continuïteit van het betalingsverkeer te waarborgen. Zo is er gesproken over de mogelijkheid om tijdelijk de transactie- en/of aanhoudingslimieten voor *offline* functionaliteiten van de digitale euro te verhogen tot maximaal de algemene aanhoudingslimiet. Een meerderheid van lidstaten, waaronder Nederland, heeft zich uitgesproken voor goede verankering van weerbaarheid in de digitale euro verordening. Meerdere lidstaten benoemden dat de digitale euro één van de onderdelen kan zijn van een weerbaar Europees betalingsverkeer, naast contant geld en bestaande digitale betaalmethoden.

Ten aanzien van toegang tot mobiele apparaten ten behoeve van offline functionaliteiten is gesproken over de voorwaarden voor toegang, in artikel 33 van de conceptverordening gedefinieerd als *FRAND (fair, reasonable and non-discriminatory)*. Lidstaten wisselden met elkaar van gedachten over de verdere invulling en toereikendheid van deze voorwaarden, en over de rol van betaaldienstverleners om deze offline functionaliteiten mogelijk te maken. Nederland heeft aangegeven veel waarde te hechten aan de gelijktijdige introductie van online en offline functionaliteiten van de digitale euro, omdat dit van concrete toegevoegde waarde is ten opzichte van het huidige Nederlandse betalingsverkeer. Meerdere lidstaten onderschreven dit belang. Ook de Europese Commissie en de ECB gaven aan veel waarde te hechten aan offline functionaliteiten. Het Deense voorzitterschap heeft aangegeven op dit thema verder te werken en te onderzoeken of artikel 33 met *FRAND*-voorwaarden verdere invulling of specificering behoeft.

Tot slot is kort gesproken over het werk van de ECB om fraudedetectie en preventie voor de digitale euro zo sterk mogelijk te maken, zonder daarbij de privacy van consumenten onnodig te belemmeren. Nederland heeft steun uitgesproken voor het werk van de ECB op dit gebied, net als een meerderheid van andere lidstaten. Nederland heeft daarnaast gevraagd om nadere toelichting op het tegengaan van fraude en valsemunterij bij offline functionaliteiten. De ECB heeft toegezegd de Raad hier nader over te informeren.